

RICHTLIJNEN VOOR HET MILIEUEFFECTRAPPORT
Uitbreiding opslagcapaciteit MET
Europoort Rotterdam

GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZUID-HOLLAND
Minister van Verkeer en Waterstaat
10 november 2009

INHOUDSOPGAVE

I. INLEIDING	4
II. RICHTLIJNEN VOOR HET MER	5
III. ADVIES VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE	6

I. INLEIDING

Op 24 juli 2009 ontvingen wij een startnotitie voor de opstelling van een Milieueffectrapport (MER) van de Maatschap Europoort Terminal (MET) voor het uitbreiden van de opslagcapaciteit van aardolie aan de Moezelweg in Europoort te Rotterdam. Voor deze uitbreiding zijn vergunningen nodig in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).

Wij dragen zorg voor een gecoördineerde voorbereiding en behandeling van het MER en de vergunningaanvragen. Wij zijn de vergunningverlener voor de Wm-vergunning en de Minister van Verkeer en Waterstaat voor de Wvo-vergunning. De uitbreiding heeft een omvang van 315.000 m³ en vindt plaats binnen de bestaande inrichting. De vergunningaanvragen zijn op grond van onderdeel C, categorie 25, van het Besluit-m.e.r., m.e.r.-plichtig.

De startnotitie heeft vanaf 17 augustus 2009 tot en met 14 september 2009 ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingebracht. Voor het vaststellen van de richtlijnen voor het MER heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage op 14 oktober 2009 advies uitgebracht.

Op grond van het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage hebben wij, mede namens de Minister van Verkeer en Waterstaat, de richtlijnen vastgesteld. In de richtlijnen is het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage opgenomen, zoals hierna verwoord in hoofdstuk II.

II. RICHTLIJNEN VOOR HET MER

Voor de vaststelling van de richtlijnen ontvingen wij op 14 oktober 2009 het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage.

In onze hoedanigheid van coördinerend bevoegd gezag hebben wij mede namens de Minister van Verkeer en Waterstaat het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage overgenomen en vastgesteld als zijnde de richtlijnen.

De tekst van het advies van de commissie is opgenomen in hoofdstuk III.
Aan de hand van de richtlijnen dient het MER te worden opgesteld.

III. ADVIES VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

Uitbreiding opslagcapaciteit MET

Europoort Rotterdam

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

14 oktober 2009/rapportnummer 2312-19

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

Maatschap Europoort Terminal (hierna MET) heeft het voornemen haar bestaande opslagcapaciteit voor vloeibare aardolieproducten aan de Moezelweg te Rotterdam met 315.000 m³ uit te breiden.¹ De uitbreiding vindt plaats binnen de bestaande inrichting. Om dit mogelijk te maken zijn vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) nodig. Ten behoeve van de besluitvorming over deze vergunningen wordt de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland zijn bevoegd gezag voor de Wm-vergunning en Rijkswaterstaat Zuid-Holland voor de vergunning in het kader van de Wvo. De provincie Zuid-Holland treedt op als coördinerend bevoegd gezag.²

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie') beschouwt het volgende punt als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- Kwantitatieve milieu-informatie over externe veiligheid, luchtmissies en luchtkwaliteit
Het MER moet de milieueffecten van het voornemen vergelijken met de referentiesituatie. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de milieuaspecten externe veiligheid, luchtmissies en luchtkwaliteit. Hierbij moeten de milieueffecten en mogelijke mitigerende maatregelen kwantitatief worden uitgewerkt.

De volgende hoofdstukken geven meer in detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

In de startnotitie staat dat MET behoefte heeft aan extra opslagcapaciteit vanwege het tankonderhoudsprogramma om haar klanten van de gewenste kwaliteit olie te voorzien en om in te kunnen spelen op onzekerheden inzake levering. Geef in het MER aan wat de uitbreiding van de opslag betekent voor de doorzet en het aantal scheepsbewegingen.

¹ De Startnotitie beschrijft dat MET voornemens is haar capaciteit met vier tanks (378.000 m³) uit te breiden. De scope is inmiddels veranderd naar drie tanks met in totaal een opslagcapaciteit van 315.000 m³.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

2.2 Beleidskader en te nemen besluiten

Beschrijf het actuele beleidsmatige en juridische kader vanuit vigerend beleid en wet- en regelgeving. Betrek hierbij in ieder geval (naast de in de SN genoemde richtlijnen):

- de BREF's Afgas & afvalwaterbehandeling, Monitoring en Cross-media & economics;³
- de luchtkwaliteitseisen uit de Wm;
- programma's ter verbetering van de luchtkwaliteit, zoals het Regionaal Actieprogramma Luchtkwaliteit Rijnmond (RAP).

Geef in het MER een overzicht van de daaruit voortvloeiende (harde) randvoorwaarden, criteria en uitgangspunten, waaraan het voornemen moet voldoen, waaraan de milieueffecten getoetst zullen worden en die een rol spelen bij de mogelijke keuze tussen alternatieven en varianten.

Geef in het MER een overzicht van de te nemen besluiten. Geef daarbij aan hoe de besluiten zich tot elkaar verhouden in de tijd en wie bevoegd gezag is.

3. VOorgenomen Activiteit en Alternatieven

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit is een uitbreiding van de huidige opslag(capaciteit) op de bestaande inrichting. Beschrijf in het MER de procesvoering, de installaties en de opslag(capaciteit) in de huidige en de toekomstige situatie. Maak in deze beschrijving expliciet wat er concreet wordt toegevoegd aan de al bestaande situatie. Besteed bij deze beschrijvingen aandacht aan:

- het risico op tijdelijk verhoogde emissies bij vullen/leegmaken en reinigen van de tanks, storing c.q. niet optimaal functioneren en eventuele calamiteiten;
- de technische uitvoeringsvormen van de opslagtanks (zoals grootte, wanddikte (enkelwandig), bodem (coating, vloeistofkerende laag, folie), afdichtingen ('seals'), 'floating roof'), de tankputten, installaties (zoals olieseparatoren, natte en droge slobtank) en de leidingsystemen (zoals buizen en pompen);
- de technische (veiligheids)maatregelen, zoals pre-blending, overvulbeveiliging, drukbeveiliging;
- 'good housekeeping measures', zoals drainen, monsternamen, herwinning ruwe aardolie en minimaliseren van aantal hielwissels;
- de los/laadplatforms inclusief scheepvaartbewegingen, steigerbezetting en (veiligheids)voorzieningen, indien sprake is van een toename van de scheepsverlading;
- het opslagregime, zoals de inzetbaarheid van de opslagtanks, de wijze waarop en de frequentie van het vullen en lossen;
- regime van inspectie, onderhoud en reiniging, zoals tank- en leidinginspectie, onderhoudsschema's en -procedures en wijze van reinigen van de tanks;
- de (totale) opslagcapaciteit en de doorzet;

³ De initiatiefnemer heeft in de startnotitie al aangegeven te zullen voldoen aan de Beste Beschikbare Technieken (BBT) volgens het BREF 'Op- en Overslag Bulkgoederen'.

- de installatie voor afvalwaterzuivering en de capaciteit ervan.

Aangezien de keuze voor de voorgenomen activiteit is gebaseerd op de huidige installatie, zijn er ook al keuzes gemaakt voor de onderdelen van de uit te breiden installatie, zoals de uitvoering van opslagtanks en leidingsystemen. Onderbouw deze keuzes in het MER. Bij deze onderbouwing kan gebruikgemaakt worden van de ervaringen met de bestaande opslagtanks, installaties en leidingsystemen, inclusief de in de loop der jaren aangebrachte modificaties.

3.2 Alternatieven

De startnotitie geeft aan dat in het MER het nulalternatief en het meest milieuvriendelijke alternatief aan de orde zullen komen. Het is logisch dat in deze context gekozen wordt voor uitbreiding van de bestaande locatie, en dat locatiealternatieven daarom niet aan de orde zijn.

3.2.1 Uitvoeringsvarianten

In de startnotitie staan enkele technische uitvoeringsvarianten beschreven die in het MER verder uitgewerkt worden. Als uit varianten blijkt dat een procesalternatief met duidelijke milieuvoordelen ontwikkeld kan worden, dient dit alsnog in het MER meegenomen te worden, bijvoorbeeld als basis voor het meest milieuvriendelijke alternatief (zie paragraaf 3.2.3). Alle (te ontwikkelen) alternatieven moeten vervolgens in het MER gelijkwaardig worden beschreven.

3.2.2 Nulalternatief (referentiesituatie)

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Omdat de huidige milieuvergunning geen grens stelt aan de doorzet dienen de milieueffecten van de bestaande toestand bepaald te worden aan de hand van een maximale realistische doorzet conform de vigerende vergunning. Onder de 'autonome ontwikkeling' wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

3.2.3 Meest milieuvriendelijke alternatief

Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) uit op een detailniveau dat de relevante verschillen tussen alternatieven en varianten ten behoeve van de besluitvorming inzichtelijk maakt. Het mma moet realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Besteed bij de ontwikkeling van het mma met name aandacht aan:

- de meest milieuvriendelijke technische uitvoeringsvarianten, zoals verlaagde daklanding, vast koepeldak, inwendige drijvend dak of dampverwerkingsinstallatie (DVI); houd hierbij rekening met eventuele effecten op externe veiligheid;

- optimalisatie van mitigerende en compenserende maatregelen. Neem als uitgangspunt dat de milieubelasting (met name emissies naar de lucht) het niveau van de huidige situatie benadert; het beschouwen van maatregelen aan de bestaande processen en opslagtanks kan hierbij een hulpmiddel zijn.

Het mma moet duidelijk worden beschreven en keuzes die hebben geleid tot het mma moeten in het MER worden onderbouwd. Indien niet gekozen wordt voor (onderdelen van) het mma motiveer dan helder en inzichtelijk waarom dit niet gebeurt.

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

De huidige milieutoestand en de milieugevolgen van het voornemen moeten in het MER helder worden beschreven. Het verdient daarbij aanbeveling om onderscheid te maken tussen effecten die optreden in de realisatiefase (inrichting/aanleg) en die plaatsvinden in de gebruiksfase (gebruik en beheer). De relevante milieuthema's worden in de startnotitie benoemd. In aanvulling op de startnotitie wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de hierna beschreven milieuaspecten.

4.2 Externe veiligheid

De Commissie adviseert bij de beschouwing over veiligheid in te gaan op:

- de bestaande veiligheidsmaatregelen en richtlijnen waaraan op de gehele inrichting wordt voldaan;
- rampbestrijdingsplannen;
- incidenten als in Buncefield (gaswolexplosie) en op kleinere incidenten, ook als die geen slachtoffers eisen;
- de verhoging van de kans op calamiteiten door nabijgelegen tankputten (domino-effecten);
- indien sprake is van een toename van de scheepsverlading, de kans op en de gevolgen van een aanvaring als gevolg van langskomende vaartuigen tijdens aankomst, vertrek en laden en lossen.

Voor het MER dient een kwantitatieve risicoanalyse (QRA) uitgevoerd te worden. Presenteer in het MER het berekende risico (plaatsgebonden risico en groepsrisico) voor de huidige situatie van de gehele inrichting, alsmede voor de situatie na uitbreiding, zodat de toename van de risico's inzichtelijk wordt. In het MER moet duidelijk zijn met welke maatregelen een aanvaardbaar risico bereikt wordt. De berekende risico's dienen getoetst te worden aan de grens- en richtwaarde van het plaatsgebonden risico en de oriënterende waarde van het groepsrisico uit het BEV⁴.

⁴ Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen.

Daarnaast dient een MilieuRisicoAnalyse (MRA) uitgevoerd te worden waarin eveneens de huidige vergunde situatie en de toekomstige situatie (met uitbreiding en langere opslagduur) kwantitatief weergegeven worden. Indien sprake is van een toename van scheepsverlading dient dit in de MRA beschouwd te worden.⁵

4.3 Luchtkwaliteit

Beschrijf de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen met betrekking tot de luchtkwaliteit voor het studiegebied. In het MER dient de verwachte bijdrage aan immissies aan VOS te worden gekwantificeerd en op kaart te worden weergegeven.

Presenteer de concentratiecontouren voor de relevante stoffen (PM₁₀ en NO₂). Volg hierbij de luchtkwaliteitseisen uit de Wm. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007). Beschrijf ook het effect op de concentraties PM_{2,5}⁶ zoveel mogelijk kwantitatief op basis van beschikbare methodiek (voor zover relevant).

Toets het voornemen aan de grenswaarden⁷ en richtwaarden⁸ van de hiervoor genoemde stoffen en de overige stoffen uit de Wm. Gezien de jurisprudentie beveelt de Commissie aan de concentraties van deze stoffen en de toetsing daarvan aan de grenswaarden op te nemen in het MER.

Presenteer de waarden van de concentraties ook onder de grenswaarden waarbij duidelijk blijkt wat de bijdrage van het initiatief aan de achtergrondconcentratie is.

Geef in het MER aan welke mitigerende maatregelen met betrekking tot luchtkwaliteit voor zowel de huidige als toekomstige situatie kunnen worden getroffen.

Indien sprake is van een toename van scheepvaartverkeer als gevolg van het voornemen dienen de concentraties van stoffen in de lucht in beeld gebracht te worden.

4.4 Bodem en water

Beschrijf in het MER op welke wijze de afvalwaterstromen zullen wijzigen als gevolg van de voorgenomen activiteit. Geef aan hoe deze stromen worden opgevangen (gescheiden of samen) en hoe deze worden afgevoerd richting bedrijfsriolering. De verandering in lozingshoeveelheden, in combinatie met de capaciteit van de afvalwaterzuivering, dient duidelijk kwantitatief in beeld gebracht te worden.

⁵ Modelleer zeeschepen hierbij als binnenvaartschepen, zoals voorgeschreven in de handleiding van Proteus.

⁶ In 2015 dient voor PM_{2,5} overal aan de grenswaarde van 25 µg /m³ te worden voldaan.

⁷ Grenswaarden voor PM₁₀, NO₂, SO₂, CO, Pb, en benzeen.

⁸ Richtwaarden voor nikkel, arseen, cadmium, ozon en benzo(a)pyreen.

4.5 **Natuur**

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, zoals de Natura 2000-gebieden Voornes Duin, Voordelta, Oude Maas, Haringvliet en Kapittelduinen/Solleveld en de ecologische hoofdstructuur (EHS). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan. Indien de scheepsverlading toeneemt als gevolg van het voornemen dienen de effecten hiervan op de beschermde natuurgebieden in beeld gebracht te worden.

*Soortenbescherming*⁹

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt.¹⁰ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten¹¹ en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden.

5. **OVERIGE ASPECTEN**

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

⁹ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹⁰ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrictlijn-/bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

¹¹ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

BIJLAGE 1: Projectgegevens richtlijnenfase besluit-m.e.r.

Initiatiefnemer: Maatschap Europoort Terminal.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.

Besluit: Vergunning in het kader van de Wet milieubeheer en vergunning in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C25.0.

Activiteit: Maatschap Europoort Terminal heeft het voornemen haar bestaande opslagcapaciteit voor vloeibare aardolieproducten aan de Moezelweg te Rotterdam met 315.000 m³ uit te breiden. De uitbreiding vindt plaats binnen de bestaande inrichting.

Procedurele gegevens

- aankondiging start procedure in de Brielse Courant en de Hellevoetse Post van 12 augustus 2009;
- terinzagelegging startnotitie: van 17 augustus 2009 tot en met 14 september 2009;
- adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 11 augustus 2009;
- richtlijnenadvies uitgebracht: 14 oktober 2009.

Samenstelling van de werkgroep

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. H.S. Buijtenhek

drs. I.H. de Groot (werkgroepsecretaris)

ir. A.J. Pikaar

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter).

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Startnotitie uitbreiding opslagcapaciteit MET, Europoort Rotterdam.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via het bevoegd gezag ontvangen.

